

Naročnina: Za tuzemstvo z dostavo mesečno Din 5, četrtletno Din 15, polletno Din 30, celoletno Din 60; za inozemstvo Din 60 in poština posebej. — Oglasi po ceniku.

SOCIALIST

Izhaja vsak petek popoldne.

Nefrankirana in nepodpisana pisma se ne sprejemajo.

Sedež uredništva in uprave Ljubljana, Vidovdanska cesta šte. 2, pritličje.

Glasilo Socialistične Stranke Jugoslavije

Štev. 48.

v Ljubljani, dne 27. novembra 1924.

leto II.

Okrožne konference.

Pokrajinsko načelstvo sklicuje z ozirom na predstoječe volitve v Narodno skupščino sledeče

OKROŽNE KONFERENCE:

1. Dne 7. decembra 1924 v Prevalje za prevaljski in slovenjegraški srez; kraj in čas se objavi naknadno.
2. Dne 8. decembra 1924 v Celje za celjski, mozirski, laški, brežiški, šmarnski in konjiški srez; kraj in čas se objavi naknadno.
3. Dne 8. decembra 1924 v Maribor (Ljudski dom, Ruška cesta, začetek ob 8. uri dopoldan) za sreze: Maribor levi in desni breg, Ljutomer, Ptuj, Ormož.
4. Dne 8. decembra 1924 v Murško Soboto za oba prekmurska sreza: čas in kraj se določita pozneje.
5. Dne 15. decembra 1924 v Ljubljano za ljubljansko volivno okrožje: čas in kraj se še objavita.
6. Za mesto Ljubljano se vrši konferenca pozneje.

Dnevni red:

1. Delavstvo in volitve;
  2. volitve okrožnih volivnih odborov in 3 delegatov v oblastni volivni odbor;
  3. določitev srezkih kandidatov.
- Na te konference imajo pristop in glasovalno pravico delegati vseh krajevnih političnih organizacij. Krajevne politične organizacije naj takoj volijo delegata za te konference in sicer tako, da odpade na vsakih 25 članov po en delegat. Delegati potujejo na stroške krajevnih organizacij.

Povabljeni bodo s posebnimi vabilni in s posvetovalnim glasom še zapniki iz krajev, kjer ni naših krajevnih organizacij.

Krajevne organizacije Naprejeve skupine, ki so se že ali ki bi se odločile za skupni volivni nastop, imajo glede delegatov iste pravice, kakor naše organizacije.

Pokrajinsko načelstvo SSJ.

Ljubljani je odpustila vse organizirane delavce — in tako gre ta smrtina pesem dalje.

Kje je človek, ki še ne vidi, da je zadnji čas, da se delavstvo združi in se združeno ubrani smrti gladi? Kdo ne čuje obupnih zdihov gladi? Kdo ne čuje obupnih zdihov brezposelnih očetov in mater? Kdo ima še tako trdo srce, da ga ne presune krik tisočih gladnih otrok? Kdo si upa odrekati samopomoč tem revežem? Kdo si upa še nadalje razdvajati delavske vrste?

Zločinec bi bil tisti!

Štajersko delavstvo je bilo prvo, ki je izpregovorilo to, kar ostali deset-tisoči žele in zahtevalo. Že do sedaj so šoštanjske socialistične organizacije prednjačile v delu za zblizanje ter so tudi ob razpisu volitev prve spoznale, da je nastopil čas in skrajna potreba, da se s skupnim nastopom zabrišejo sledovi usodnosnih zmot, na drugi strani bi pa ločen nastop pri volitvah še bolj razpalil strasti in skopal še globokejši jarek. V tem spoznanju so te organizacije izrekle svojo iskreno željo v naslednji izjavi:

Izjava.

Delavstvo krajevnih organizacij obeh socialističnih strank v Šoštanju in okolici, zbrano na skupnem sestanku, dne 19. nov. 1924 v Šoštanju izjavlja:

1. Da bo šlo v volivni boj za predstoječe volitve v narodno skupščino enotno in samo za listo, ki bo sestavljena v sporazumu obeh struj in na interakcionalnem programu.

2. Izjavlja šoštanjsko delavstvo, da se bo storjenega sklepa držalo načelno in strogo, ter a priori zavrnilo vsak morebitni poizkus rušiti predstoječi sklep s katerekoli strani.

3. Izjavo je priobčiti v „Socialistu“ in „Napreju“.

Šoštanj, dne 19. nov. 1924.

Za krajevne organizacije SSJ (SPJ) in SSJ (Naprej“)

Slimešek s. r. Anton Rožič s. r.
Ferber R. s. r. Koradej Anton s. r.

Za nas je izjava jasna. Mi jo akceptiramo od prve besede do zadnje črke.

Iz načina sklicanja okrožnih in oblastnih volivnih konferenc, ki ga objavljamo v današnjem „Socialistu“ je razvidno, da smo dali vsem našim krajevnim organizacijam polnomoč, da povabijo k sodelovanju tudi organizacije „Naprejeve“ skupine. Na teh konferencah se bodo stavliali predlogi za srezke kandidature. Izjavljamo že danes, da bomo odobrili vse predloge, ki bodo sporazumno stavljeni, pa bodisi da je predložen za srezkega kandidata član naše ali pa „Naprejeve“ stranke.

Tudi glede nosilcev list se bo naše načelstvo z načelstvom „Naprejeve“ struje lahko sporazumelo, če bo pri njih vsaj toliko razumevanja in tolerance kot jo je pri nas. V svesti si svoje dolžnosti je zato tudi naše načelstvo poslalo načelstvu skupine okrog „Napreja“ pismo, v katerem predlagamo iskren in pošten sporazum za skupen nastop in sodelovanje:

Pismo se glasi:

Pokrajinskemu tajništvu SSJ in KDZ (potom uredništva „Napreja“)

v Ljubljani

poštni predal 108.

Pokrajinsko načelstvo SSJ je sklenilo vprašati Vas, če bi bili v principu pripravljani za skupen volivni nastop pri predstojećih volitvah v narodno skupščino. Mi si ta skupen nastop zamišljamo kot korak k nujno potrebnemu organizacijskemu edinstvu.

Mislimo, da nam ni treba utemeljevati potrebe skupnega nastopa, ki ga poleg tega tudi socialistično delavstvo Slovenije nujno zahteva in ki je z ozirom na programatično enakost naše SSJ in Vaše skupine tudi mogoč.

Sodružno pozdravljamo

za pokrajinsko načelstvo:

Pokrajinsko tajništvo

Socialistične stranke Jugoslavije,
Ljubljana, Vidovdanska cesta 2.

Storili smo vse, kar smo doslej mogli, da se doseže enoten nastop socialističnega proletariata.

Za enoten volivni nastop socialističnega proletariata.

Glasovi iz delavskih krajev. — Izjava delavstva iz Šoštanja in okolice. — Načelstvo naše stranke za enoten nastop. — Ponudba „Naprejevi“ skupini.

Zavedali smo se, da bo skupno trpljenje in skupni boj prej ali slej združil socialistične vrste Slovenije. Nismo se motili.

Odkar vlada poostrena industrijska kriza in odkar je pričel s podvojenjo silo pritiskati policijski pendrek, je pričelo vedno silnejše prodirati spoznanje, da se bo delavstvo pred ogrožanjem svojih interesov uspešno branilo le v strnjjenih vrstah. To spoznanje je že nekaj mesecev pred razpisom volitev stalno pridobivalo na terenu. Z razpisom volitev je pa bušnilo z vso silo na dan.

Glasovi, ki prihajajo z dežle, z Jesenic, Javornika, Dobrave, Kamnika, Radeč, Celja, Šoštanja in celo iz daljne Mežiške doline nas prepričujejo, da je končno nastopil čas, ko bo socialistični proletarijat po večlet-

nem ponižanju zopet korakal z dvignjeno glavo, ne več brat proti bratu, temveč brat z bratom proti skupnemu sovražniku. Za to je bil že tudi skrajni čas!

Iz tovarniških dimnikov se ne kadi več. KID na Jesenicah, Javorniku, Dobravi je občutno zmanjšala svoj obrat. Titan v Kamniku je reducirala vse delavstvo na majhen kader; topniški arzenal v Ljubljani je ustavil delo, cementarna v Mojstrani stoji, topilnica v Litiji stoji, „Bistra“ v Domžalah stoji, Splošna stavbena družba na Teznu stoji, celjska cinkarna in Westen vegetirata med življenjem in smrtjo, Guštanj umira, Muta umira, steklarji v Zagorju in Hrastniku štrajkajo, ker jim hočejo vkljub nezmanjšani draginji reducirati plačo, ruška karbitarna se pripravila na redukcijo, cementarna v Zidanem mostu je te dni odpustila 200 delavcev, kemična tovarna v Metliki namerava prihodnje dni odpustiti 59 delavcev, tovarna za lep v

LISTEK

Kako so iztrebili kraljevski rod Obrenovičev.

Publicist Dragiša Vasić je opisal v zagrebškem časopisu podrobnosti in potek one noči v Beogradu, ko so iztrebili kraljevski rod Obrenovičev. Vasićeva izvajanja so prvo zanesljivo in objektivno sporočilo takratnih dogodkov. Zato prinašamo tudi mi nekaj zanimivosti o junijski noči, v kateri so umorili kralja Aleksandra in kraljico Drago:

V noči med 10. in 11. junijem so sklenili umoriti kralja Aleksandra in kraljico Drago. Ker pa je o nameri vedela vsaj polovica Beograda, slutila tudi policija, da se nekaj pripravlja in so špiclji zalezovali osumljence, je bila zarotnikov glavna skrb, da se zberejo neopaženo v omenjeni noči. Čeravno je motil dobro razpoloženje načrt, ki se naj še tekom noči izvede, vendar ni nihče opazil in niti inženjerski poročnik Miljutin Lazarević, ki je bil v topli poletni noči odet

v plašč, ni vzbudil nobene pozornosti. Po polnoči so se zbrale vse grupe v oficirskem domu. Zunaj so prežali špiclji, oficirji pa so nadaljevali svojo komedijo: eni so se ogrevali za Shakespearcja, drugi zopet so hlinili popolno pijanost in muzika je igrala srbske nar. pesmi. In, ko je nepoučeni oficir zahteval ples kraljice Drage, so ga veselo plesali tudi oni, ki so čakali ugodnega trenutka... Ko se je začel prazniti oficirski dom, sta šepetaje povedala kapetanu Dragutinu Dimitrijeviću in Antonije Antiću, da je vse pripravljeno: Koncert na dvoru da je končan, osebe, ki naj povzročijo puč v vojašnicah, so že na potu, polkovnik generalnega štaba Aleksander Mašin, kraljičin svak bo baš sedaj prevzel poveljstvo beograjske garnizije in odkorakale so že čete, ki naj zasedejo poštni in brzojavni urad, mestno upravo in ministrska stanovanja. Dimitrijević je sestavil iz zarotnikov pet skupin, vsaka pa je imela svojo posebno nalogo. Ura je bila tričetrt na dve, ko je zaklical Dimitrijević: gospodje, naprej! Še kratka prisega zarotnikov, da ne bo med njimi izdajalec in oficirji so planili iz oficirskega doma...

Da je eden poročnikov tožil o slabih živcih, niso upoštevali. Izostal pa je bataljon šestega polka, ki bi moral biti ob tej uri na svojem mestu. To je zarotnike nekoliko prestrašilo in osupnilo. Z eskadronom kraljeve garde je prijezdil kapetan Ljuba Kostić in zaklical Dimitrijeviću: Apis, Apis, zakaj hočeš uničiti mene in mojo družino? Na čelo čete je stopil Dimitrijević in v teku prvi prišel do železnih dvornih vrat. Poizkusili so odpreti vrata s silo, ropot in vpitje je vzbudilo kraljevo stražo. Toda gardni poročnik Živković, ki je bil z zarotniki v zvezi, je odprl železna vrata in spustil zarotnike na dvor. Dimitrijević in njegovi pristaši so vdrli z revolverji v roki najprej v sobo službojočega oficirja. Kapetan Milković, ki se je ravno vrnil iz inozemstva, je spal in sanjal o svoji mladi ženi. Zbudil ga je Dimitrijevićev glas: Bodi miren, bodi pameten, ne delaj neumnosti. Ker pa je Milković segel po revolver, ga je ustrelil poročnik Borivoje Jovanović. V sobo je planil v nočni halji kraljev adjutant, podpolkovnik Navmović, ki je bil v zvezi z zarotniki. Ker pa tega ni vedel poročnik Mile Simeonović, je Navmovića ustrelil.

Za Dimitrijevića sta bila oba umora — bagatela. Zahteval je ključ, nadaljnih sob kraljevega dvorca, pa jih ni bilo najti. Niti pri ordonančnem oficirju, niti pri kraljevem adjutantu jih niso našli. Dinamita sem! Pok je pretresel kraljevi dvorec, zazibale so se stene, ugasnila je luč in odprla so se vrata. Po stopnjicah izgine v temi postava. Ubežni kralj? Apis za njim. Sireli. Gardisti kraljeve garde je bil, obrnil se je in zasledovalca s tremi strelji težko ranil. Nihče se za to ne briga. Del zarotnikov je že prišel v kraljevo spalnico. Prazna je, zato je zavladalo osupljenje. Na tleh leži še gorka svileni odeva, na nočni omarici kraljice še odprta knjiga. Zunaj se zasliši salva. Kaj ne kliče kralj na pomoč? Je morda načrt izdan? Bo treba umreti? Alarm! Med zarotniki in nekaterimi stražami je prišlo do streljanja, sedaj pa je že dospel polkovnik Mašin in s svojimi četami obkolil dvorec. Tudi mesto so že zasedli zarotniki. Vse bi šlo gladko, manjkali pa sta dve trupli. Brez uspeha iščejo oficirji po vseh dvoranah, sobanah, zastonj so streljali v dragocene gobeline, zgodovinske slike.

Iz politike.

Delavski blok v Sloveniji? — Korošec govori. — Iz Radičeve republike. — Ostale stranke. —

V Ljubljani, 26. nov. 1924.

Silna je želja delavstva v Sloveniji, da naj nastopijo vse delavske stranke v Sloveniji pri bodočih volitvah skupno. Delavstvo hoče končno vedeti, kdo je za tak skupen nastop in kdo ni. Mi smo naše topogledno mnenje že povedali in sicer, da smo za rdeč blok proti bloku črne reakcije in belega terorja. Za tak blok smo zato, ker bo drugače slovensko delavstvo oropano vsakega večjega zastopstva v bodočem parlamentu. Ne precenjujemo sicer pomena parlamenta, posebno takega ne, kakor je beograjski, ali videli smo vendar v zadnjih dveh letih, kako se delavstvu godi, če nima številnejšega zastopstva v državnem zboru; kajti samo 2 delavska zastopnika, ki sta pripadala naši stranki, nista bila v stanu doseči napram 311 zastopnikom kapitala tega, kar delavstvo rabi: vsakdanji kruh!

Toda, če smo že rdeč blok, povejmo tudi takoj, da nismo za to, da popustimo kako točko našega programa, ne zahtevamo pa tega tudi ne od drugih delavskih strank. Tak blok je mogoč le, če ima za namen, da popravi v prid delavstva krivičen volivni red, in če ga sklenejo med seboj stranke, ki stojé na stališču razrednega boja in ki si postavijo minimalni program najnujnejših delavskih zahtev. Če bi tak blok imel za posledico konzolidacijo delavskega pokreta v Sloveniji, če bi pomenil prvi korak k organizatoričnemu edinstvu programatično blizu si stoječih strank, bi ta blok tem iskrenejše pozdravili.

Povedati moramo, da se za delavski blok vrše pogajanja in bomo o uspehu poročali.

Korošec je pred par dnevi govoril v Ljubljani pred svojimi zaupniki. Govoril je pač tako, kakor ve in zna. Povedal je, da so klerikalci tudi za republiko (razun dr. Žerjava smo torej že vsi Slovenci republikanci!), da še več, Korošec trdi, da so klerikalci še bolj republikanski kot Radič sam. Tako smo torej srečno prišli do tega, da imamo poleg programatičnih republikancev kakor smo socialisti, še stranke, ki so bolj republikanske, to sta dvojčka Radič in Prepeluh in končno imamo še najbolj republikansko stranko, to so pa naši klerikalci s škofi na čelu... Ej, uboga republika, če jo bodo taki demagogi licitirali!

Ali nekaj drugega je treba, da pribijemo: na tem shodu je Korošec tudi povedal, da ne ve, ali je za avtonomijo ali za federacijo. Verjamemo, da je Korošca lastna demagogija že

Jutranja zarja se je plaho prikazala na nebu. Živci odpovedujejo. Če ne bo skoro padla dinastija Obrenovičev, bo izbruhnila meščanska vojna. Končno sklenejo: deset minut dobi ujeti prvi kraljevi adjutant, general Laza Petrović časa, da najde kralja. Če ga v tem času ne najde, bo pač on sam... Zopet in zopet dirja trópa zarotnikov po sobanah, vse iskanje pa je zastoni. Sedaj pa je odkril poročnik Velimir Velić v tapeti skrito ključavnico. Zastoj brani general, bledica na licu ga izdaja! „Sekiro sem! Tu so vrata!“ General: „Ne, ne! Poklical ju bom!“ In glasno je zaklical: „Veličanstvo! Veličanstvo!“ Nobenega odgovora. Kanetan Radičević je tulil: „Odprite!“ Adjutant pa klical proseče: „Veličanstvo!“ In po kratkem presledku zopet: „Jaz sem, Vaš Laza! Odprite svojim oficirjem!“ Izza vrat se sliši mirni glas Aleksandrov: „Kaj morem zaupati prisegi oficirjev?“ „Ne! Gotovo ne!“ je kričal Vemić.

Ozka vrata v kraljičini sobi so se odprla. Krčevito objeti, beli senci sta se prikazala. Trije revolverji so se sprožili, po prvem strelu je padel smrtno zadet Aleksander. Nanj pade Draga in po deseti krogli je še dihala življenje.

zmedla, saj ni čuda! Samo se bojimo, da dospe pri tem štetju na knofe — avtonomija, federacija — Korošec končno do tretjega knofa, centralizma, ki mu je tako ugajal, ko je s svojimi tigri sedel na mehkem ministrskem sedežu...

Korošec pa je še nekaj priznal: da so pri zadnjih volitvah glasovali tudi pristaši drugih strank za klerikalce, češ zato, ker je SLS edina slovenska stranka. In kaj je naravnost, nego da si Korošec tudi za te volitve želi, da bi vsi glasovali za njega. Pa vprašamo: kaj si prinesel, oče Korošec iz Beograda tistim, ki so zadnjič za tebe glasovali, čeprav niso bili klerikalci? To je Korošec pozabil povedati in tako mislimo, da bo pri teh volitvah pač moral biti zadovoljen s tistimi glasovi, ki mu jih bo prižnica prignala, drugi volilci bodo izbirali stranke po programu, ne pa po komandi iz farovža in po demagogiji.

P.-P. režimski listi pišejo, da se Radičevci cepijo in da se ustanavlja nova hrvaška seljaška stranka pod vodstvom bivšega Radičevega poslanca Lovrekovića. Teško nam je presoditi, koliko je resnice na tej vesti in v koliko ni mogoče tem vestem primešano nekaj vladnih želj in — denarja iz Pašičevega dispozicijskega fonda.

Sicer se pa čuti Radič zelo močnega. Sam sestavlja kandidatske liste in diktira nosilce list. Pri tem pa nanovečuje, da bo — sicer v največjem prijateljstvu — pobral svojima bivšima zaveznikoma Spahu in Korošču vsakemu po kakih 10 mandatov, češ, da je muslimanska stranka „gosposka“, Koroščeva pa „popovska“. Zdi se, da se bo razvil hujši volilni boj med temi strankami federalističnega bloka, kakor pa med federalisti in režimovci. Pašič pa se zadovoljno smehlja in gladi svojo sivo brado, ko mu gre pšenica v klasje...

Vse stranke so že pričele z volilnimi pripravami. Nacionalni (P. P.) blok se je baje dogovoril, da nastopi pri volitvah z enotnimi listami v vseh prečanskih krajih, federalisti se niso mogli sporazumeti in ne bodo enotno nastopili.

V Sloveniji so Žerjavovci že odločili, da kandidirajo v ljubljanskem okrožju kot nosilca liste dr. Žerjava, radikalom pa dajo 3 sreze (Novo mesto, Kočevje, Črnomelj), v mariborskem bo pa nosilec demokratske liste prof. dr. Pivko, kaj bo v Ljubljani pa demokrati še ne vedo. Samostojni kmeti bodo kandidirali v mariborskem okrožju za nosilca liste Puclja. Samostojnim demokratom in samostojnim kmetom, ki vedo, da bodo slabo odrezali, se najbolj mudi s sestavljanjem kandidatnih list.

Med klerikalci se bije hud boj za poslaniška korita. Delavci dr. Gosar in drugi žele topot biti izvoljeni, drugače groze s samostojnim nastopom, tako beremo v kršč. soc. Pravici. Ali te revolucije se ni bati, kajti SLS ima denar in duhovščino, dr. Gosar pa je od njih zavisen, kršč. soc. delavstvo bo pa še v bodoče privesek SLS.

Sploh se je pa bridko motil oni, ki je upal, da bo Gosar stopil na lastne noge! Ima mož pač klerikalno ideologijo, zato mu je glavno, da obdrži skupaj svojo čredo, zase pa si zasigura poslanski mandat. In, ker so ga izigrali Remei in drugi lani, je postal bolj oprezen letos.

Gospod Sušnik, iz te moke ne bo kruha!

Najnovejša klerikalna afera z moko oz. s prehrano pasivne Slovenije, je marsikaterega „dobrega in vernega“ Slovenca spravila iz ravnotežja. Naši klerikalci so moderni inkvizitorji, ki so že neštetokrat to — „dobro in verno“ ljudstvo, stiskali ter na njegovi koži eksperimentirali. Kadar so klerikalci ljudstvo najhujše pritiskali in izmozgavali, takrat so zatrjevali, da mu — pomagajo. In to „dobro“ ljudstvo je svojim zakletim zatiralcem vedno verjelo, ker ni moglo misliti, da bi mu mogli škodovati ljudje, ki imajo boga vedno na ustih, ljudje, ki dnevno svete maše berejo, ki so za to tu, da učijo krščansko moralo, ljudje, ki so pri nastopu vlade prisegali ter se rotili, da bodo izkoreninili najhujšo bolezen, korupcijo. Vsak je verjel, da so naši klerosi vendar tozadevno boljši, kot pa tisti balkanski uzmoviči, ki se jim toliko nelepah dejanj baš od strani SLS očita. Kakšno spričevalo pa so si naši veliki moralisti tekom treh mesecev zaslužili, ve že pol Evrope. Zadnjič smo že naglašali, da imajo naši klerikalci največji apetit na ministrstvo za promet. Pri njihovih manipulacijah se temu pač ni treba čuditi. Ravno pri železnica se da sijajno „zaraditi“ in gospoda je začela svoj posel pri tračnicah. Za tračnice pa se ni široka javnost tako zanimala, kot za moko, dasi gre pri tračnicah za mnogo večjo „zarado“ kot pa pri tovarnih listih. Kar sline so se ljudem cedile, ko so čitali v časopisih, kako bode pasivna Slovenija preskrbljena s kruhom, katerega tako radi ubogi otročiči jedo. Toda prehitro je prišlo razočaranje. Klerikalci so pisali o pasivni Sloveniji, pa so mislili na svoje kase! Klerikalci pravijo, da bi po zaslugi g. Sušnika bil prevoz za 40% cenejši. To bi bilo res. Toda komu bi prišlo teh 40% v prid? Vzemimo praktično: Prevoznina iz postaje Sombor do Maribora stane za voz moke z 10.000 kg 3310 dinarjev. 40% od tega je 1324 Din. Ako veletrgovec plača Zadrufni zvezi za tovarni list 500 Din, tedaj

ostane še samo 824 Din ali okroglo 25%. Moka bi se torej znižala za 8 par pri kg. Sedaj pa vprašamo: kateri veletrgovec bo pustil celih teh 8 par malemu trgovcu in kočno, bo-de li mali trgovec dal konsumentu moko ceneje za 8 par?

Tako izgleda Sušnikova žitna „akcija“ v praksi. Od 7 milijonov dinarjev bi zaslužili: Zadrufna zveza ali klerikalna bisaga pod imenom „za trud pri nakupu tov. listov“ eno tretjino, ostali dve tretjini pa bi ostali med prsti prekupčevalca oz. če bi sploh kaj ostalo, — malega trgovca. Za sedem milijonov dinarjev bi bil gosp. Sušnik rajše kupil 140 vagonov pšenične moke, in bi jo pošteno razdelil, na ta način bi v resnici ubogo ljudstvo prišlo do kruha. Toda pri tem se ne bi dalo nič zaraditi, kaj ne pobožni gospodje? Da, to je prava pravcata korupcija. Vse vaše jezuitsko zavijanje ne bo tega dejstva iz sveta spravilo.

Klerikalni režim ni niti najmanj storil dobrega za revne sloje marveč je istim silno škodoval. Tako je n. pr. Sušnikov režim obdavičil delavske mezde na železnica za več kot 1000%, delavcem je odvzel legitimacije, na katere so že nad 30 let imeli pravico, zvišal je režijski vozni tarif za 150%, iznašel je, da morajo vsi uslužbenci in delavci na prošnje za vozne karte 5 dinarsko takso plačati, česar do sedaj ni bilo treba. Zato pa dobe dojlje otrok visokih uradnikov najširše vozne ugodnosti. Seveda se bodo mogle nune in fratri in drugi takšni lenuhi voziti zastonj ali pa po znižani vožnji.

Sedaj pa še demokratom eno besedo: Ker so uknili demokrati famozno Sušnikovo naredbo o znižanih voznih tarifih, je Slovenija oškodovana za sedem milijonov dinarjev. Naj se sedaj demokrati izkažejo, pa nakupijo za ta denar žita in ga razdele med revno prebivalstvo.

Videli pa bomo, da bo tudi pri demokratih ostalo le vse pri obljubah. Kdo bi se pa tudi brigal za revno ljudstvo!

Sodimo le po dejanjih!

Dne 8. februarja 1925 se bodo vršile skupščinske volitve. Zopet bo dobil narod v roke svojo in cele države usodo. Samo ta dan more odločevati narod, zato pa je treba ta dan odločiti tako, da bode res narodu v korist ne pa samo poedincem, ki vedno zlorabijo delavsko zaupanje. Zato pa se moramo že danes vaditi v tem orožju, da ga bodemo na odločilni dan znali pravilno rabiti proti tistim pijavkam, ki so do danes izmozgavali narod, proti navijalcem davkov, proti brezbriznežem za delavski pokret, proti vsem tistim, kateri so do danes sedeli v parlamentu na ljudski račun, proti onim, katerih se drži delavska kri in vsem, ki niso niti z mezincem ganili za zboljšanje splošnega položaja v državi. Vprašajmo se danes, kdo je kriv tolikega števila brezposelnih, kdo je kriv tolike bede med delavstvom? Kriv je bil aparat vlade, ta aparat pa je bil sestavljen po tistih, ki so radi svojih nemarnih obljub bili poslani od naroda v ta aparat. Ni je tukaj nikake izjeme in je tudi ne bo, pa naj je bil to Žerjav ali Korošec-Pašič ali Pribičević. Vsi so si enaki v tem, da takoj drugi dan pozabijo na tisto neumno ljudstvo, ki jim je podelilo svoje zaupanje. Vendar se pa tisti ne sramujejo danes zopet nastopati po javnih shodih,

upajo se ljudstvu pogledati v oči in prihajajo zopet med njega. Ako je delavec za nekaj plačan, mora isto tudi izvršiti; ako tega ne stori, je razkričan kot goljuf, tat itd. Kaj pa gospodje Koroščevići, Žerjavoviči, Radiči, Pašiči ali niso bili istotako plačani in obvezni, da store sveto dolžnost za splošno državno korist in blagor ljudstva? Ali jih ni ljudstvo radi tega volilo, da zboljšajo njihov bedni položaj? Zakaj tega niso storili? Zato, ker niso imeli interesa za splošnost, marveč so imeli le svoj osebni interes. Ali niso na ta način podobni tistemu delavcu, kateri je vzel plačo, naročenega dela pa ni izvršil? Delavstvo! Ali bodeš še dovolilo, da se taki ljudje brez srca in brez vesti igrajo s tvojo usodo? Skušenjši imaš dovolj, bridkih in krvavih, zatorej sodi tudi po skušnjah in po svoji vesti, da prekrižaš na 8. februarja trinogom njihov zlobne načrte in odločiš po svoji volji. Po vseh malo naprednejših državah se skrbi za oblaženje socialnih razmer delavstva, ker tam soodločuje delavstvo potom svojih zastopnikov. Zakaj bi to ne bilo mogoče v naši državi? Kaj v naši državi nismo vredni človeških pravic, ali nismo tudi mi ljudje? Zakaj bi potem ne smeli tudi mi uživati tistih udobnosti, kakor jih uživajo drugi. Zato pa

Že 38 let je

SARGOV

KALODONT

ZOBNA KREMA

nenadkvaljivo dobra!

pojdemo že danes na delo in povsod razkrinkajmo volkove v ovčjih oblekah, ki že zopet mešetarijo med ljudstvom, ker njih doseganje brezvestno vladanje gre h koncu. Povejmo jim v obraz, da se tako nesramno goljufati ne pustimo več. Vi so drugi, ki ste že člani **socialistične stranke**, pojdite na delo za našo

skupno sveto stvar, pripravljajte tiste, ki še niso spoznali dela in ciljev socializma, da pojejo v naše vrste, da z nami skupno kot bratje nastopamo proti kapitalističnim pivkavkam, da jih dne 8. februarja obsodimo za vse krivice, katere so prizadejali delavskemu razredu.

100 milijonski kredit za invalide. — Volivna borba.

Pod tem naslovom prinaša dne 26. t. m. ata Narod vest, da so g. finančni minister blagovolili pripraviti predlog za 100 milijonski kredit invalidom, ministrski svet da bo ta predlog odobril, nakar bo finančni minister še za Božič invalidom to vsoto izplačal.

Tako ata Narod, finančni minister in ministrski svet. Mi podčrtavamo to vest in naglašamo, da tak kredit ne more biti podpora ali doklada, še manje pa pokojnina invalidom, ampak da je le volivni maneuver. Finančni zakon za leto 1924/25 člen 278. izrečno pravi: Dokler se ne sklene nov zakon, s katerim se uredi prejemki invalidov in njihovih rodbin, se pobrašča ministrski svet, da sme s svojo odločbo odrejati draginske doklade invalidom in njihovim rodbinam. Današnji režim, ki je vladal že pred zadnje padlim režimom in vlada sedaj, ni hotel o izplačanju doklad ničesar slišati. Omenjeni finančni zakon je bil na 38. redni seji narodne skupščine, dne 30. marca 1924 sprejet. Politično lopovstvo je vedno enako. Vprašamo le, kaj naj pomeni 100 milijonov dinarjev, razdeljenih na okrog 500.000 vojnih žrtev. Kdo bo oni politični

srečnež, ki bo sprejel večjo volivno vsoto in koliko bo onih, ki od tega zneska ne bodo videli niti ficka!

Invalidi umirajo brez vsake državne pomoči. Zakona ni, sklepi skupščine se gazijo, politiki pa izigravajo vojne žrtve. Politiki so tudi hoteli usiliti invalidom poseben načrt inval. zakona. Ta načrt je sicer stanovska inv. organizacija z vso vnmemo podpirala, dočim pa široki sloji vojnih žrtev tak načrt absolutno odklanjajo. Kajti oni ne morejo priznati za enako bolezen in enako izgubo udov najrazličnejšo variacijo pokojnine in ostalih pravic. V frontah smo bili vsi eno in oficirji so z nami vred jedli trdi komis. In, če so oboleli, so se pohabili na isti način kot nas eden. Zakaj bi pri sprejemanju pravic ne bili vsi enaki? Izgubiti nogo ali dati zdravje je nekaj drugega kot čast in če si upa gospoda poplačati iz invalidskega fonda čast in posebej pa še izgubljeno zdravje ali ude, tega ne moremo odobravati. K celi stvari se še oglasimo. Omenimo za danes le, da smo pozitivno prepričani o 100 milijonskem fijkasku in o fijkasku vseh onih, ki so ga inscenerali. Invalidi ne bodo več za kaline meščanskim strankam.

TEDENSKE VESTI.

„Socialpatriotski“ razglas za volitve. Komunistični Delavsko kmetijski list piše v zadnji številki, da smo mi zamolčali v svojem, v predzadnji številki priobčenem volivnem oglašju, glavne volivne parole, ki jih je izdal baje naš centralni odbor in ki se baje glase: „Za popolno nacionalno in državno edinstvo“ in „Proti vsakemu federalizmu in separatizmu“. — Naši prijatelji iz radičevsko-moskovskega tabora nas pač hočejo prikazati kot Pašič-Pribičevičeve agente; naj jim ta volivni trik dobro tekne! Ali vsaj to jim priporočamo, da naj se tako lažejo, da bo držalo in da jim bo mogel vsaj vsak njihov pristaš verjeti. Res je namreč, da naš glavni odbor še ni izdal volivnega proglaša, od nas priobčen razglas je sestavilo pokrajinsko načelstvo. Kadar ga bo izdelal, bo ta proglaš priobčen v Socialistu. In če bo vseboval ta proglaš omenjeni dve paroli, potem priznamo, da imajo komunisti prav in da so dobri preroki, če pa teh dveh parol v proglašu ne bo, po zamore poslednji delavec videti, da so komunisti zvesti hlapci Moskve, ki uči: Obrekuj svojega političnega nasprotnika in laži o njem, kolikor moreš! Samo najprvo naj se naši komunisti nauče — lagati, drugače jim ves plačan nauk iz Moskve ne bo nič koristil! Plačane agente buržuazije pa naj komunisti iščejo med svojimi policijskimi špicelnji in radičevimi emisarji, ki odločajo danes nad usodo „komunistične“ stranke!

Pravica se je izkazala. Socialist je prinesel v svoji številki z dne 25. nov. 1923 notico „Bernotovska socialistična morala“, v kateri poroča o poteku razprave, ki se je vršila pred okr. sodiščem v Celju dne 23. okt. 1923. pri kateri je bil s. Koren tožen, ker je imenoval Bernota „inteligentno barabo“. Socialist je poročal, da se je na seji pokrajinskega odbora Bernotove sekte sklenilo: Korenu zagroziti, da naj izroči s. Koren za tiskovni sklad Napreja 2000 Din, sicer, da se vložijo proti njemu tožba rada žaljenja časti, da pa s. Koren na to nasilstvo ni pristal. Tozadevno grozilno pismo, da je s. Koren predložil pri razpravi, sodnik pa, da ga je hotel predložiti državnemu pravdnikstvu, nakar pa s. Koren ni pristal. Socialist piše nato na koncu notice

— očitvidno z ozirom na vse navedeno —: „Barabstvo pa ostane le barabstvo, to je tudi Bernotova najljubša beseda, ki se jo poslužuje proti vsem tistim, ki so izpregledali izdajalsko početje njega in njegovih trabantov.“ Bernot se je radi te notice Socialistu čutil užaljenega in je vložil proti s. Golmajerju, kot odgovornemu uredniku Socialistu, tožbo pred okrajnim sodiščem v Mariboru. S. Golmajer je nastopil dokaz resnice, da je poročilo o sodni razpravi od 23. okt. resnično, da Bernot res zmerja svoje politične nasprotnike z izrazi „barabe“, „barabstvo“ in da se je Bernot napram s. Korenu obnašal na kaj čuden način, ko je pustil, da je s. Koren posojeval Napreju denar in plačeval Naprejeve dolgove, Naprej pa, da je zato s. Korena napadal in se z njega norčeval. Vsega so se vršile v Mariboru 3 razprave, zadnji dve 21. t. m., pri kateri je bil s. Golmajer popolnoma oproščen, Bernot pa se je dokaza resnice očitvidno tako ustrašil, da ga ni bilo niti k razpravi. — Ne bi prinesli poročila o tej razpravi, kajti ne pogrevamo radi starih stvari in ne pada nam na um, da bi se v bližnjem se volivnem boju tepli z Naprejem. Toda prisiljeni smo storiti to za to, da pokažemo delavstvu, kako se naši sodruzi sodišča ne boje in da dajejo, če le mogoče Bernotu priliko, da vse očitke, ki jih je nagromadil na glave naših sodrugov, tudi dokaže. Izgleda pa, da teh dokazov Bernot nima in da so njegovi očitki le iz trte izviti, drugače si ne moremo predstavljati, zakaj ne bi Bernot z veseljem porabil vsake prilike dokazati to, kar Naprej piše oz. dokazati, da Socialist laže.

Turkova fijkakerija. Turk je postal pravcati diplomat. Za svoje konje dela že kar časopisno »štimmungo«. Po svojem žurnalistu, ki je najbže zelo blizu Govekarja, je napisal v bedasti Narod »razpravo« o tem, kako odvisni so mestni konji. V tej »razpravi« je potočil njegov žurnalist bridke solze, ker je mestna občina odpovedala celo starim prevoznikom — to je samemu Pepetu Turku — mestne fure. Pa svetuje tu razpravica: občina naj konje proda, fure pa naj dobi po »primerni« ceni stari prevoznik Pepe Turk. — Odpravo lastne eko-

nomije smo napovedali takoj, ko je postal Pepe Turk vicegerent. Da pa bo pri odpravi tako hiter, je osupnilo celo nas, ki smo Turkovih »kunststikeleov« vajeni. Rečemo pa: Turk bo še lahko fijkakaril, Turk pa ne bo županil. — Vsaka figura, četudi iz Kravje doline doma, pa res ni dobra za ljubljanskega župana. Kaj samostojni demokrati res nimajo za odgovorna, iniciativna mesta boljših ljudi, kot sta skrajno neprijubljena Likozar in Turk. Ljubljansko prebivalstvo pa si bo zapomnilo, kdo je posadil Turka na magistrat.

Veteran poljskega delavskega gibanja. V decembru mesecu bo praznovala poljska socialna demokracija redko slavlje: devetdeseti rojstni dan Boleslava Limanovskega. Ime Limanovskega je tesno združeno z zgodovino poljskega socialističnega gibanja. Že pri uporu leta 1863. je sodeloval in bil zato pregan. Ko se je vrnil 1870 v Lvov, je ustanovil pod vplivom Lassalovih nauk prva socialistična društva. 1878 izgnan iz Galicije, je živel v Švici in Franciji. 1892 je predsedoval v Parizu prvemu kongresu socialistov iz Rusko-Poljskega. Na tem kongresu so ustanovili poljsko socialistično stranko. Ko se je leta 1907. vrnil na Poljsko, se je posvetil agitatoričnemu in organizatoričnemu delu in spisal več knjig. 1922. leta ga je delavstvo v Varšavi izvolilo v poljski senat.

Prevoz Jauréjevih zemeljskih ostankov v Pantheon. Po sklepu francoske vlade so prepeljali Jauréjeve zemeljske ostanke v Pantheon. Prevoz se je izvršil na najsvetejši način ob največji udeležbi francoskega delavstva. Prevoza se je za socialistično Internacionalo udeležil sodrug Tom Shaw. Jauréjeve ostanke je neslo v Pantheon osemdeset rudarjev v delovnih oblekah. Jauréju v slovo je govoril tudi francoski ministrski predsednik Herriot, ki je izvajal: Jaurés je posvetil svoje življenje boju za pravičnost. Predvsem je bil Jaurés pacifist. Upravičeno je sodil, da je izključen in nemogoč vsak napredek in brezuspešna vsakršna organizacija dela, če obstoja nevarnost sile. Hotel je, da ima Francija in ima svet zagotovljen trajen mir, ta mir pa naj ustvari politika pameti, zmernosti in pravičnosti in lojalno uveljavljanje novih pravnih sredstev. Le to more preprečiti konflikte. Miru pa ni želel le Franciji. Jaurés je želel miru za vse narode in zato je delal na pomirjenju sveta. — Komunisti se Jauréjevega prevoza niso udeležili. So se torej obnašali prilično tako, kot beograjski komunisti ob Tucovičevem grobu.

Volk sit, koza cela.

Pribičevič in Žerjav na eni, klerikalci na drugi strani so si hudo v laseh — včasih si pa vendar gredo na roke in takrat imamo prizor za bogove. Poglejte si, kako so si ti smrtni sovražniki lepo zamislili ljudsko igro, ki jo imenujemo „Marijanske kongregacije“. Kaj so Marijanske kongregacije, ve vsak otrok. Vzgojevalna društva med učečo se šolsko mlado za klerikalizem in farško pokornost. No — ko postane framazom Pribičevič prosvetni minister, prepove takoj te Marijanske kongregacije po celi državi, češ, kdo bo ta ognjišča klerikalizma trpel! In završalo je po mili domovini, posebno slovenski! Klerikalni časopisi pišejo, da je vera v nevarnosti, čestita duhovščina grmi iz prižnic, da se jemlje narodu najsvetejša svetinja, napovedujejo se protestni shodi... Že vidimo barikade, na katerih mro farovške kuharice in lemenatarji za sveto vero... Naenkrat pa vse utihne, vera je rešena, shodi odpovedani, barikad ne bo. Kaj se je zgodilo: dr. Žerjav, po volji P. P. 3 mesece nekronani vojvoda Slovenije, je stopil k prosvetnemu oddelku deželne vlade in je rekel gospodu šefu: Tale Pribičevič, bog mu grehe odpusti, ne ve, kaj dela. Še moje svobodomiselnosti in napredne volivce bo poplašil, če izpeljemo prepoved glede Marijanskih kongregacij tudi v Sloveniji, kaj bo šele s klerikalci, ti bodo še bolj za avtonomijo! Zapovedujem torej, da Pribičevičeva naredba za Slovenijo ne velja! — In tako se je tudi zgodilo, centralizem je zlomljen, dr. Žerjav je postal prostobojevnik za avtonomijo Slovenije, vera je rešena, volk sit, koza cela! Ti, ljubi narode moj, pa se pusti še nadalje goljufati s tem, da je vera v nevarnosti! Saj se vendar tako dobro razumemo!

Predpisi za zaščito delavstva. V Ljubljani 1924. Založila Tiskovna zadruga. Str. 194. Cena s poštnino Din 36. — Naša industrijska, obrtna in trgovska podjetja so prišla dostikrat v zadrego in navzkrižje z inspektoratom dela, ker niso poznala predpisov, ki so veljavni za zaščito delavstva. Sedaj je izdala vse take predpise z najnovejšimi vred Tiskovna zadruga v posebni knjigi. Knjiga obsega zakon o inspekciji dela, pravilnik o higienskih in tehničnih varnostnih odredbah v podjetjih, pravilnik o zaposlovanju inozemskih delavcev, uredbe o delovnem času v obrtnih in trgovskih podjetjih, uredbo o odpiranju in zapiranju obratov ter pravilnik o podaljšanju delovnega časa. Na knjigo opozarjamo vse delodajalce in delojemalce. Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ul. 54.

DOPISI.

O združnem tečaju na Jesenicah smo prejeli dopis, ki ga priobčujemo: V nedeljo, dne 26. X. je imel združnik Anton Kristan predavanje na Savi o razvoju združništva. Navzoči so predavatelju z zanimanjem sledili in želijo, da bi se taka predavanja večkrat vršila. 4. novembra 1924 pa je prinesel »Naprej« članek, v katerem je očitil združniku Kristanu, da ni mogel ovreči trditve združnika Jerama. Na zborovanju navzoči konstatiramo, da je Kristan ovrgel vse Jeramove trditve. Zato je združnika Jerama tako razburilo, — kar pa »Naprej« sam pripozna, — da je malo manjkalo, da ni Kristana dejansko napadel. Nadalje sprašuje »Naprej« po tistih borcih, ki so glasovali za Kristana. »Napreju« radi ustrežemo in povemo, da so zoper Kristana glasovali samo Jeram Jurij, Talar Anton in urednik »Napreja« Zvonimir Bernot. Sedaj ima gospod Bernot besedo, da pove, kako je propadel na Jesenicah, kajti do sedaj se še ni upal povedati.

Celje. V nedeljo, dne 16. novembra se je vršilo člansko zborovanje, na katerem je poročal s. Koren o volitvah v narodno skupščino. Vsi

člani so dobili direktivo za bodoče delo in predpriprave za volitve. Izvolil se je volivni odbor za Celjsko okrožje in sicer sodrugi Koren Franjo, Felicijan Karl, Plantar Martin, Janežič Emanuel, Pitamic Josip. Za čuvarje škrinjic pa so bili izvoljeni: za volišče Gaberje ss. Šmere Ivan in Šmere Franc; za Breg ss. Strouhal Martin in Filipič Lovro; za mestno volišče I. ss. Felicijan Karol in Verbančič Martin; za II. ss. Vidovič Mihael in Lipar Franc. Nato je sodrug Koren poročal o političnem položaju in o izgledih za našo stranko v predstojecih volitvah. Članstvo je soglasnega naziranja, da nam morajo bodoče volitve dovesti enotnost socialističnega gibanja in organizacijsko konsolidacijo. — Za volivni sklad je daroval J. T. Din 250. — Sodrug, posnemajte, da se bomo lahko borili proti onim, ki imajo za volitve dovolj denarja na razpolago.

Od celjske Svobode. Sodrug Tomc in Pitamic sta mi po končani vaji dram. odseka očitala, da se hitro razburjam, zato, ker sem zahteval, naj obstoji dramatični odsek samo iz članstva Svobode ne pa tudi iz onih, ki ne bi bili člani Svobode. Pitamic hoče namreč dokazati,

da je lahko član dramatičnega odseka vsakdo iz strokovnih organizacij. Jaz se s tem ne strinjam. Kdor je član dramatičnega odseka, mora na vsak način pristopiti tudi k Svobodi. To izvrševati je tudi dolžnost nas članov Svobode, če upoštevamo pravilnik. Sodrugi Pitamic mi je razlagal, da so ustanovili dramatični odsek nekje le iz kmetov, ker industrijskih delavcev ni bilo. To je lepo, sodrug Pitamic, toda tam menda ni bilo kulturne organizacije Svobode, ki pa v Celju obstoji. Priporočam torej, da se na vsak način držimo pravilnika. Toliko se čutim dolžnega pojasniti članom dramatičnega odseka, članom Svobode ter drugim. Dokazal sem vam, da nisem na napačni poti, tudi če se razburjam. Sodruga Tomc in Pitamic pa naj ne bosta zato razžaljena, da sem se javno opravičil. **Franc Weissbacher**, član Svobode v Celju.

Rezultati zadnjih skupščinskih volitev (marca 1923).

Zadnje skupščinske volitve dale so sledečo sliko:

Dobili so:	Glasov:	Po- slanc.:	Na 1 posl. odpade glasov
Radikali	562.213	107	5.254
Radić	473.733	69	6.547
Demokrati	400.342	52	7.849
Zemljoradniki	164.602	11	14.963
Klerikalci (z Bunjevci)	139.117	24	5.796
Muslimani	112.228	18	6.234
Turki iz juž- ne Srbije	71.453	14	5.103
S S J	48.337	2	24.168
Nemci	43.485	8	5.435
Komunisti	24.321	—	—
Radićevski disidenti	21.979	2	10.989
Srbski republ.	18.941	—	—
Trumbić —, Drinković	16.209	1	16.209

Odnos 2,096.960 308

Prenos	2,096.960	308
Velesrbi	15.236	1 15.236
Nezavisni ra- dikali (Protić)	13.742	— —
Ustavoverski muslimani	10.266	— —
Črnogorski federalisti	8.561	2 4.280
Hrvaški pravaši	8.098	— —
Hrvatska zajed.	7.218	— —
Rumuni	7.070	1 7.070
Hrvaška teža- ška stranka	5.468	— —
Nar. socialisti	4.064	— —
Stranka bivših vojakov	3.642	— —
Srbski liberal.	3.384	— —
Invalid. stran.	2.924	— —
Stranke brez oznake	2.850	— —
Složni Hrvati	2.632	— —
Musl. dem. str.	2.408	— —
Srb. naprednjaki	1.541	— —
Nezav. muslim.	1.361	— —
Šušteršič	875	— —
Srb. samostanci	434	— —
Najemn. str.	321	— —
Skupaj	2,177.051	312 6.977

Te številke so jako poučne in kažejo, kako je bivša radikalno-demokratska vlada v letu 1922. izigrala enakost volivne pravice. SSJ bi morala n. pr. imeti, če bi imeli čist proporc, vsaj 7 poslancev, ima pa dva, Nemci pa, ki imajo 8 poslancev, bi jih smeli imeti kvečjemu 6 itd. Veljavni volivni red daje čezmerno korist onim, če tudi malim strankam, ki združijo na malem teritoriju, torej posebno v malih volivnih okrajih, primeroma veliko število glasov na sebe (n. pr. črnogorski federalisti.) Delavstvo zamore iz teh številke razvideti, da je vsako cepljenje škodljivo, zato moramo gledati, da nastopi pri bodočih volitvah v Sloveniji cel socialistični proletariatski skupni, kajti volivni red, ki je veljal l. 1923., velja tudi za skupščinske volitve 8. februarja 1925.

ZAHTEVAMO TAKOJŠNJE REMEDURE!

Maribor, 17. novembra 1924.

V tukajšnji Freundovi tovarni usnja se je delavec Jurič ponesrečil. Po nesrečnem naključju je padel v jamo, v kateri se je nahajala raztopljena žveplovega natrija in apna. Nesreča je hotela, da je prišla ta raztopina Juriču v oči, povzročila neznošne bolečine in — nastala je najresnejša nevarnost, da Jurič izgubi vid in oslepi.

Zato je podjetje takoj poklicalo voz rešilnega oddelka, da prepelje ponesrečenega Juriča v bolnico. Ker pa je treba za sprejem v bolnico zdravniškega nakazila, so peljali Juriča najprej k zdravniku okrožnega urada dr. Novaku. Gospod dr. Novak Juriču ni izpral oči, marveč mu je kratkoma napisal nakaznico, s katero se naj zgleda pri specialistu dr. Drnovšku. Dr. Drnovšek pa je vsako pomoč odklonil, češ, da so njegove ordinacijske ure za člane okrožnega urada šele popoldne.

Tako je romal Jurič, v strahu za svoje oči, prestajajoč strašne bolečine, od zdravnika do zdravnika in šele tretji, **neuradov** zdravnik mu je nudil prvo pomoč.

Žal, da taki slučajni v Mariboru niso osamljeni. Žal nam je, da smo prisiljeni, brez ozira na levo in desno povedati: odslej bomo brez pomisleka pribili vsak slučaj nekorektnosti in vsak slučaj omalovaževanja zdravniške službe.

Zahtevamo, da se taki slučajni v bodoče prepreči in prepreči, da bi veljali zavarovani člani tudi pri uradovih zdravnikih za manj vreden element.

Naj se urede službeni odnošaji s tukajšnjimi zdravniki, prenehati pa morajo že enkrat večne pritožbe tukajšnjih delavcev!

Kdo bi povrnil Juričev vid, če bi vsled takega postopanja oslepel!

Renta, ki bi jo dobival, ne bi nadomestila Juriču s tem povzročene škode!

LISTNICA UREDNISTVA:

Sodrugi dopisnike prosimo, da oprostite, če ne pride vse takoj v list. Pokret vidno napreduje, zato je tudi tednik seveda veliko pretesen. Dopisniki, bodite pridni in pišite kratko!

Zbirajte za tiskovni sklad!

Dovršeno sredstvo proti vseh vrst revmatizmu.

Pred dobrim letom je odprl biološki - bakteriološki laboratorij dr. Rahlejev, iznajditelj leka proti revmatizmu Radio-Balsamica, kateri lek je do danes najboljši sredstvo proti vsem vrstam revmatizma. Lek dr. Rahlejev-a ni poznano samo v naši državi, temveč tudi v inozemstvu kot najhitrejši in najradikalnejši sredstvo proti revmatizmu, o čemur potrjujejo priznanja zdravnikov in pa tisoče zahvalnih pisem ozdravljenih bolnikov. Radio-Balsamica se proizvaja po čisto najnovejšem principu ter je absolutno neškodljiv srecu in ne pušča nikakih sledov ne na koži kakor tudi na organizmu. Bolniki, ki so se leta in leta zdravili po raznih zdraviliščih se ozdravijo z dve do tremi stekleničicami tega čudotvornega leka. Lek se izdeluje in dobiva v laboratoriju dr. Rahlejeva, Beograd, Kosovska ulica 43. 67/1

Izdajatelj: Oblastni odbor SSJ za Slovenijo.
Odgovorni urednik: France Vidmar.
Tisk J. Blasnika naslednikov v Ljubljani.

Svoji k svojim! Svoji k svojim!

Tvornica „Svetlin“

priporoča svoje prvovrstne kemične izdelke, kakor

„SVETLIN“ la in „MARICA“ krema za čevlje

„SVETLIN“ vazelinska mast za usnje

„SVETLIN“ voščilo la, belo in rumeno

Pisarna in zaloga: LJUBLJANA, VEGOVA ULICA ŠTEV. 2.

PALMA PODPETNIKI IN PODPLATI so najboljši!

Prva Mariborska delavska pekarna
r. z. o. z. V MARIBORU, Tržaška c. 37-38.
Telefon št. 324. — Ustanovljeno l. 1898.

Moderno in higijensko urejena pekarna
priporoča svoje okusno in vedno sveže
pecivo v polni teži. Pecivo se dostavlja
tudi na dom.

Zahtevajte povsod

„Jadran“

terpentinovo čistilo za čevlje, ker je najboljši.

Ako čistite čevlje edino le z »Jadran« kremom, si prihranite mnogo denarja.

Vaši čevlji ne razpokajo, ostanejo mehki in trpežni.

Naročajte in čitajte „Socialista“!

Konfekcijska tovarna Fran Derenda & Cie.
družba z omejeno zavezo, Ljubljana.

Pisarna: Emonska cesta št. 8.
Tovarna: Erjavčeva cesta št. 2
(nasproti dramskega gledališča).
Tel. int. št. 313 in 249. Brzjavni: Derenda.

Najstarejša, najmodernejša in največja tovarna moških, deških in fantovskih oblačil ter vsakovrstnih uniform po predpisanih krojih.

Konkurenčne cene. Zanesljivi in prvovrstni delavci dobe delo proti kavciji tudi na dom.

SIEGEL & DRUG
d. z. o. z.

tkalnica platnena in bombažnega blaga

Ljubljana, Dunajska cest. 31

Svitavy **Wien**
(Č. S. R.) (Nem. Avstr.)

JADRAN

se dobi v vseh specializiranih prodajalnah

Priporočamo gospodinjam

„ADRIA“

ječmenovo ljudsko kavo, dvojno sladno „Meta“, no ječmenovo „Sidro“ kavo.

Zahtevajte jo povsod.

Cognac Medicinal Liquer, triple séc slivovka, brinjevec, tropinovec, rum itd.

po najnižjih dnevni cenah

„ALKO“

veletrgovina žganja družba z omejeno zavezo

Ljubljana — Kolizej.

ZA JESEN IN ZIMO

priporočamo veliko zalogo raznega suknene in volnene blaga za obleke, sukne, plašče in kostume. Perilni barchent v najnovejših modnih vzorcih. Razne volnene in šivane odeje i. t. d.

A. & E. Škaberne, Ljubljana

Mestni trg 10

Zmerne cene. Solidna postrežba.

Letna trikotaža, nogavice, galanterija in drobnina

Gaspari & Fanningner
Maribor, Aleksandrova cesta št. 48.

Zvezki v korist Podpornemu društvu slepih!

Šolske zvezke

vseh vrst, trgovske knjige, mape, bloke, notese itd. izdelava in razpošilja najceneje

Papirna industrija in knjigoveznica
ANTON JANEŽIČ, LJUBLJANA
Florjanska ulica 14.

Zahtevajte povsod zvezke v korist slepih. Dobivajo se tudi v vseh prodajalnah Konsum. društva in v drugih trgovinah

Zvezki v korist Podpornemu društvu slepih!